uraçaose schrijver Tip Marugg:

lulde aan raad Aruba i.v.m. spellingskwestie

IP MARUGG GAF op Tweede kerstdag antwoord vragen die Studio Zes van Radio Korsow aan een tal Curacaose schrijvers stelde. In het buitenland is Marugg wellicht de bekendste Antilliaanse ijver. Zijn ,,Weekendpelgrimage'' verscheen vorig in een oplaag van meer dan honderdduizend exemen. Desondanks treedt hij nooit in de openbaarheid. hij dit stilzwijgen doorbreekt en een verrassende tie kiest in de spellingstrijd, geeft de Amigoe, met temming van Tip Marugg, de letterlijke tekst van s verklaring in Studio Zes.

Wat was voor uzelf in 1976 belangrijkst?

het persoonlijke vlak is het grijkste misschien wel dat iets belangrijks is te veren. Maar goed ook, want kkende gebeurtenissen gen mij van streek. Ik heb jaar gelukkig geen enkele alist ontmoet en voor zover herinner is het slechts e van Schendel-Labega en de Haseth gelukt door te en tot mijn huidige ermi-

t is belangrijk? Ik heb dit bij tussenpozen, meer lang kort, gewerkt aan mijn e roman. dat ding wordt lijviger en ingewikkelder, begin er onderhand zelf een de pest in te krijgen. Se- mijn Stoep-jaren heb ik niet ensief verzensmederij ge- als dit jaar. In ,,Tirade'' heen een vijftal gedichten volgen nog meer. Uitgeve- Flamboyant heeft mijn dverzen'' opnieuw ge- eerd en ik vind het wel die oude dingen nu in één verzameld te hebben. Moskou is een bloemlezing ndische verhalen ver- n, waarin ook een frag- van mijn eerste roman is omen. Uiteraard wil ik dit boek hebben, maar de unistische uitgever niet het fatsoen te opbrengen mij een plaar te sturen. Twee brie- an de geleerde kameraad anthologie samenstelde onbeantwoord. Kapen werk van een kapitalisti- schrijver mag in de so- ische heilstaat wel, beleefde brief be- orden blijkbaar niet. Ik een of twee boeiende ge- ken gehad met Chris En- of beter gezegd, geboeid hem geluisterd, want met Engels valt niet te praten.

heb gecorrespondeerd met Debrot, als immer briljant diet. Nou, meer weet ik et. Een volgende keer ver- misschien welke maat en ik draag. Op dus naar twee.

Wat vond u voor Curacao het belangrijkst?

ugblikkend op annus 1976 thans op apegapen ligt, ken ik als meest belangrijk ngrijk in negatieve zin erstaan - het feit dat dit plannen tot het plegen doodslag met voorbe- n rade op mijn moeder- erieuze vormen hebben omen. En dan wil ik het korte tijdsbestek niet over het eindeloze ge- van zwamneuzen waar- gelijks onze kranten wor- vuld, maar over het ex ra uit onderwijskringen ken dictum: een fonologi- pelling en niet anders: Uit!

n goed mens zal ontkennen dat de behoefte aan een eenheid van spelling voor het Papiamentu dringend is en dat een op de fonologie gebaseerd spellingsysteem, zoals bij voorbeeld de consequentere fonetische spelling van het Spaans, voor het onderwijs het makkelijkst te hanteren is. Waar ik bezwaren tegen heb is dat het onderwijs de allesoverheersende en enigzaligmakende factor dient te zijn bij het bepalen van de spelling. Tweedens irriteert mij de autoritaire aanpak van de heren leerkrachten. Er zijn drie mensensoorten op Curacao: a:(kinderen, b(intelligente volwassenen en c) minder intelligente volwassenen.

Groep a) leert lettertekens en leest letter voor letter. Voor deze groep is het zonder meer duidelijk dat een fonologische spelling het makkelijkst is aan te leren. Maar fonologisch Papiamentu? Wat heeft het kind eraan? Maakt dat het straks aanleren van de niet-fonologische talen makkelijker? Of zou het kunnen dat een op de etymologie gebaseerde schrijfwijze van het Papiamentu de confrontatie met de vreemde talen soepeler, ,,herkenbaarder'' doet verlopen? Als het de Londense of Jamaicaanse schoolmeester lukt het arme analfabete jochie het volstrekt non-fonologische Engels te leren lezen en schrijven, waarom zou dan hier het aanleren van een etymologische spelling zo schrikbarend moeilijk moeten zijn? Het bijna hysterisch fonologisch gekrijs begint dan verdacht veel te lijken op de beruchte ,,vluchtheuvel voor schoolfrikken.''

Groep b), de intelligente lezer leest in grote brokken die hij in één oogopslag in zich opneemt. Voor hem is een fonologische spelling geen bezwaar, het moderne oog went snel aan hinderlijke verminkingen en smakeloze beelden.

Groep c), en willen we eerlijk zijn dan moeten wij die de massa noemen, die leest herkenbaar woord voor herkenbaar woord, waarbij elk woord apart, bij ouderen halfmompelend, bij anderen innerlijk uitgesproken wordt,. Voor deze groep zal algemene invoering van een fonologische spelling een lees-stop betekenen. (25 Jaar geleden, toen het woord fonologie nog niet was uitgevonden op Curacao, heb ik, ter verhoging van het shock-effect van enkele surrealistische gedichten in het Papiamentu, de fonologische spelling gehanteerd!)

Men is er volkomen naast wanneer men uitgaat van de premisse dat het Papiamentu geen spelling heeft en dat we nu maar gauw iets moeten fantaseren, liefst een unicum dat ook vermeld kan worden in toeristenfolders. Sedert de eerste pastoor het eerste schietgebedje in de landstaal vertaalde tot de huidige La prensa, Nobo en extra toe, bestaat er een Papiamentse spelling. Alleen is het nu hoog tijd dat die spelling eenparig wordt, een uniforme spelling dus. Een spelling kan en mag nooit nieuw, zeker niet gloednieuw zijn, doch hoogstend een vernieuwing van de bestaande. Zelfs indien men coute que coute een fonologische spelling wil doordrijven, dient dit geleidelijk te geschieden vanuit de bestaande spelling, elke wijziging een voorzichtig compromis tussen conservatief/traditioneel en progressief/radicaal; met andere woorden in bezonnen etappes. En zeer zeker moet zulk een etappe niet worden ingeluid met TV-programma's waarin goochelaars met glunderende tronies de etymologie ridiculiseren of de Pinochette alleenvertegenwoordiger van alle leerkrachten de spellingdictator uithangt.

Ik vraag mij overigens af of op de Antillen deze orthografie-affaire wel in handen hoort van de minister van onderwijs. Waarom niet de minister van cultuur of- rebus sic stantibus- de minister van algemene zaken? Mijn oude klasgenoot premier Evertsz zal mij wel de nek willen omdraaien dat ik hem deze ,,hot potato'' wil toeschuiven. Maar hij heeft een dikke buik, één aardappel kan er altijd bij en aan lef heeft het hem nooit ontbroken.

Al met al wil ik m.b.t. de spellingkwestie vanaf deze plaats openlijk hulde betuigen aan de EILANDSRAAD VAN Aruba.

AMIGOE. - (VRIJDAG 31 DECEMBER 1976), P. 9